

RAAP BELGIË – RAPPORT 913

NOTA ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK

Krabbenijkstraat 33
Sint-Lievens-Houtem

[COLOFON]

[KRABBENIJKSTRAAT 33, SINT-LIEVENS-HOUTEM]:

[DEEI II: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN]

Proefsleuven/proefputtenonderzoek – 2022L173

[VERSIE] 25/01/2023

[AUTEUR(S)] B. Lannoy

[PROJECTLEIDER] L. Ryckebusch

[PROJECTMEDEWERKERS] S. Merchie, B. Lannoy

[PROJECTBEGELEIDER] L. Ryckebusch

[AARDKUNDIGE] J. Velleman

[RAAPPROJECT] SLHKR02

[ERKEND ARCHEOLOOG] RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

[BEWAARPLAATS DOCUMENTATIE] RAAP België BV, Begoniastraat 13, 9810 Eke

[BEVOEGD GEZAG] Agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BV
Begoniastraat 13
9810 Eke
Telefoon 09/311 56 20
E-mail: raap@raap.be
Website: www.raap.be

© RAAP België BV, 2023

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 GEMOTIVEERD ADVIES

In de volgende paragrafen zullen de resultaten van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek, in het kader worden geplaatst van een programma van maatregelen. Een meer gedetailleerde beschrijving van de resultaten is te vinden in het bijgaande verslag van resultaten. Het doel van dit document is om vast te stellen of het uitgevoerde archeologische vooronderzoek enerzijds voldoende informatie heeft opgeleverd om de noodzaak van archeologisch vervolgonderzoek te toetsen en om indien noodzakelijk vast te kunnen stellen welke onderzoeksmethoden toegepast dienen te worden in het verdere onderzoek. Of dat er anderzijds kon worden vastgesteld dat het noodzakelijk is en op welke manier er bij de uitvoering van de plannen, die worden omschreven in de omgevingsvergunning rekening kan worden gehouden met archeologisch erfgoed.

Het archeologisch vooronderzoek in het plangebied Krabbenijkstraat 33 Sint-Lievens-Houtem (Prov. Oost-Vlaanderen), werd volledig uitgevoerd door RAAP België. Het onderzoek vond plaats naar aanleiding van de realisatie van een nieuwe verkaveling op de vermelde locatie. In 2022 werd reeds een archeologienota opgesteld (ID21990). De archeologienota bestond uit een bureaustudie en een landschappelijk bodemonderzoek. Op basis van de bureaustudie kon geen definitieve uitspraak gedaan worden over de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats. Om hierover uitsluitsel te bieden werd verder archeologisch vooronderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek nodig geacht.

In januari 2023 werd het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Het proefsleuvenonderzoek leverde in totaal 26 sporen op, waarvan het grootste deel duidelijk te linken is aan de historisch gekende bewoning langsheen de Krabbenijkstraat. Vooral enkele 16-18de eeuwse kuilen zijn het directe gevolg van activiteiten op het achtererf van deze bewoning. De greppels en grachten die in de zuidelijke zone werden aangetroffen, betreffen sporen die voornamelijk gelinkt kunnen worden historische landinrichting, die terug te vinden is op historisch kaartmateriaal (Villaret-kaart, Atlas der Buurtwegen). Algemeen kan gesteld worden dat de grachten dateren uit de nieuwe tijd of de late middeleeuwen. Ook in het centrale en noordelijke deel van het projectgebied komen nog enkele greppels en kuilen voor, deze zijn op basis van hun vulling en het sporadische vondstmateriaal te dateren in de late middeleeuwen-nieuwe tijd. In de centrale en noordelijke zone komen opvallend minder sporen voor, wat vermoedelijk te maken heeft met het gebruik van deze gronden als landbouwgrond. Er bevindt zich een concentratie van sporen in het noordelijk deel van het onderzoeksgebied, deze sporen kunnen op basis van hun ligging aan een oude perceelsgrens gelinkt worden (late middeleeuwen-nieuwe tijd). Tot slot werden ook enkele ongedateerde sporen aangetroffen, waarvan de dubbele greppels S18 en S26 het opmerkelijkst zijn. Deze greppels worden oversneden door de recentere greppels S19 en S20.

Op basis van de resultaten van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek kan gesteld worden dat de aangetroffen sporen grotendeels in lijn liggen met het opgestelde verwachtingsmodel uit de bureaustudie. Deze sporen zijn voornamelijk te linken aan de historische bewoning aan de Krabbenijkstraat of aan de oude landindeling. De resten van de vermoedelijk oudere dubbele greppel (S18 & S26) werden binnen dit vooronderzoek reeds grotendeels onderzocht. Door de oppervlakkige bewaring van deze sporen en de afwezigheid van gerelateerde sporen of vondstmateriaal, biedt eventueel verder onderzoek van deze structuur weinig potentieel. Ook verder onderzoek naar de oude bewoning aan de Krabbenijkstraat is weinig relevant gezien de recente datering van deze sporen. Een verder vervolgonderzoek zou dus weinig bijkomende kennis opleveren, en staat niet in verhouding met de grote kost die dit met zich meebrengt. Om deze reden dient er geen verder vervolgonderzoek te gebeuren.

1.1 DE VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE VOORONDERZOEK

Het vooronderzoek kon volledig uitgevoerd worden, en leverde voldoende informatie op om een gefundeerde uitspraak te doen over de aan-/afwezigheid van archeologisch erfgoed, de potentiële kenniswinst en de omgang hiermee. De volgende paragrafen bespreken nog eens kort de stappen in de uitvoering van het onderzoek

In totaal werden 4 proefsleuven aangelegd binnen een gebied van ca. 5145 m². Daarbij werden de proefsleuven op verschillende plaatsen uitgebreid om een beter overzicht te krijgen over de aangetroffen archeologische sporen. Op deze manier werd 13,01% van het terrein onderzocht. De uitbereidingen of kijkvensters die aan een sleuf werden aangelegd kregen hetzelfde werkputnummer als de werksleuf. De oriëntatie van de sleuven werd vooraf bepaald in de bureaustudie om zo een optimale dekking te krijgen van de proefsleuven over het gehele projectgebied. Deze vooraf opgestelde noord-zuid oriëntatie werd aangehouden tijdens het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek. De proefsleuven werden terhoogte van de Krabbenijkstraat enkele meters ingekort, omdat het terrein hier

door de voormalige bebouwing erg verstoord was. Het terrein was hier waterverzadigd, omgewoeld en slecht toegankelijk voor de kraan.

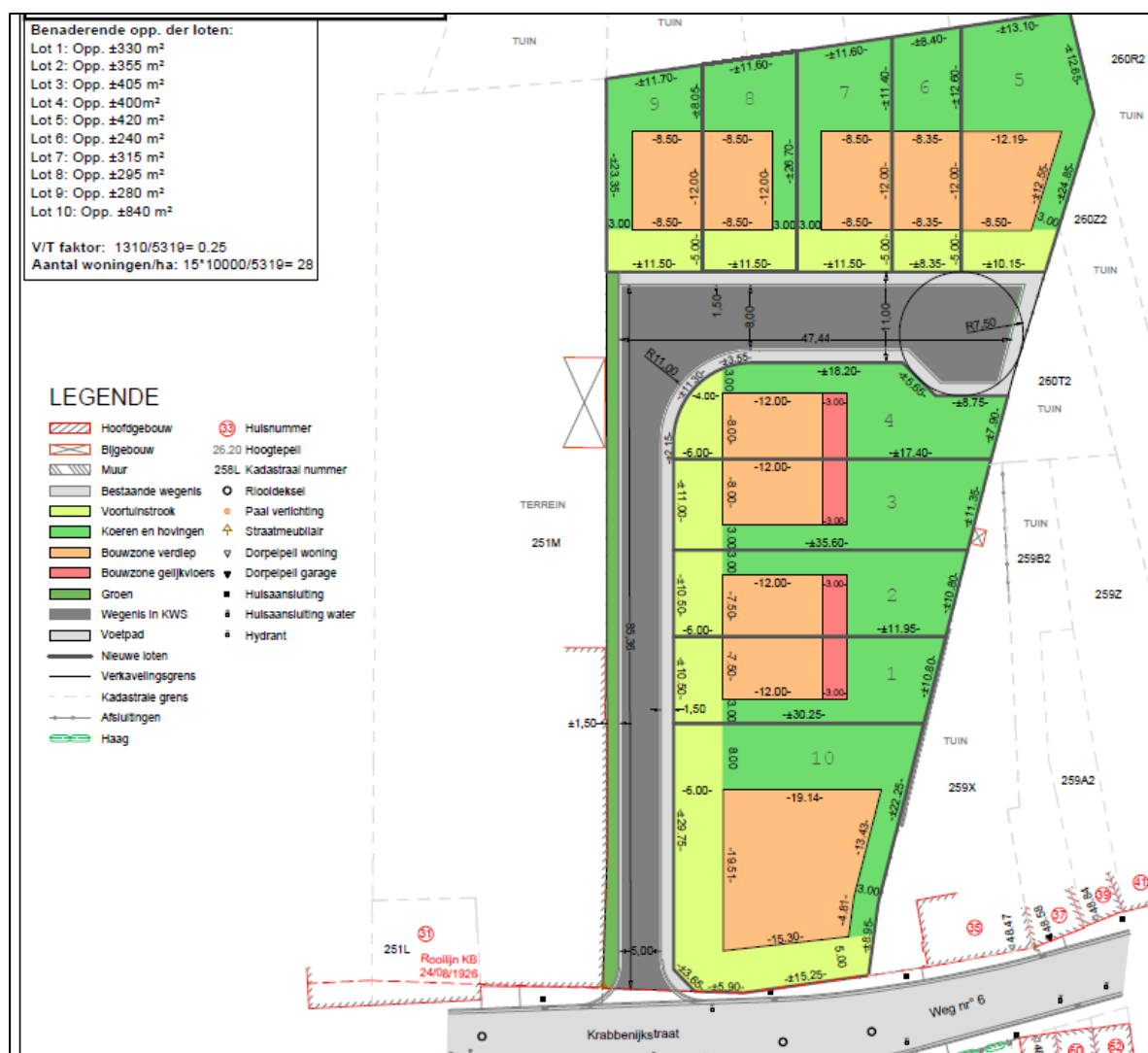
Voor het aanleggen van deze proefsleuven werd een rupskraan van 21 ton met een platte graafbak van 2m gebruikt. Alle proefsleuven hadden een breedte van 2m, behalve op de plaatsen waar uitgebreid werd. De sleuven werden aangelegd tot op het archeologische niveau zoals aangegeven was door de veldarcheoloog. Op sommige plaatsen werd een uitbereiding gemaakt op de sleuven ter controle van sporen en voor het optimaliseren van de kenniswinst. De proefsleuven werden verder geregistreerd volgens de Code van Goede praktijk hoofdstuk 6.6 (proefsleuven en proefputten).

1.2 DE AAN-/AFWEZIGHEID VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE

Het proefsleuvenonderzoek leverde in totaal 26 sporen op, waarvan het grootste deel duidelijk te linken is aan de historisch gekende bewoning langs de Krabbenijkstraat. Vooral enkele 16-18de eeuwse kuilen zijn het directe gevolg van activiteiten op het achtererf van deze bewoning. De greppels en grachten die in de zuidelijke zone werden aangetroffen, betreffen sporen die voornamelijk gelinkt kunnen worden historische landinrichting, die terug te vinden is op historisch kaartmateriaal (Villaret-kaart, Atlas der Buurtwegen). In de centrale en noordelijke zone komen opvallend minder sporen voor, wat vermoedelijk te maken heeft met het gebruik van deze gronden als landbouwgrond. Er bevindt zich wel 1 concentratie van sporen in het noordelijk deel van het onderzoeksgebied, deze sporen kunnen op basis van hun ligging aan een oude perceelsgrens gelinkt worden (late middeleeuwen-nieuwe tijd).

1.3 IMPACTBEPALING

Voor de geplande werkzaamheden kan er worden uitgegaan van een totaalverstoring van het projectgebied. Bewaring in situ van de aanwezige archeologische sporen is dan ook niet mogelijk. Toch kan er gesteld worden dat de verstoringen slecht een beperkte impact zullen hebben op de archeologische informatie die het terrein na dit proefsleuvenonderzoek nog in zich heeft. De aangetroffen sporen, vooral te linken aan de historische bewoning langs de Krabbenijkstraat en de historische landindeling, werden reeds uitvoerig onderzocht tijdens het proefsleuvenonderzoek. De resten van de vermoedelijk oudere dubbele greppel (S18 & S26) werden eveneens binnen het vooronderzoek reeds grotendeels onderzocht. Door de oppervlakkige bewaring van deze sporen en de afwezigheid van gerelateerde sporen of vondstmateriaal, biedt eventueel verder onderzoek van deze structuur weinig potentieel. Ook verder onderzoek naar de oude bewoning aan de Krabbenijkstraat is weinig relevant gezien de recente datering van deze sporen. Een verder vervolgonderzoek zou dus weinig bijkomende kennis opleveren, en staat niet in verhouding met de grote kost die dit met zich meebrengt. Om deze reden dient er geen verder vervolgonderzoek te gebeuren.

Figuur 1: Plan van de te ontwerpen toestand van het plangebied (bron: opdrachtgever).

1.4 WAARDERING VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Het proefsleuvenonderzoek leverde in totaal 26 sporen op waarvan het grootste deel duidelijk te linken is aan de historisch gekende bewoning langs de Krabbenijkstraat. Vooral enkele 16-18de eeuwse kuilen het directe gevolg van activiteiten op het achtererf van deze bewoning. De greppels en grachten die in de zuidelijk zone werden aangetroffen zijn voornamelijk te linken aan landindeling die gekend is uit historisch kaartmateriaal (Villaret-kaart, Atlas der Buurtwegen). Algemeen kan gesteld worden dat de grachten dateren uit de late middeleeuwen-nieuwe tijd. Ook in het centrale en noordelijke deel van het projectgebied komen sporadisch enkele greppels en kuilen voor, die ook een datering kennen in de late middeleeuwen-nieuwe tijd. Opvallend is dat er in de centrale en noordelijke zone slechts enkele sporen werden aangetroffen, wat erop duidt dat deze gronden vooral in gebruik zijn gebleven als landbouwgrond. De enige iets noordelijkere gelegen concentratie van sporen bevindt zich ter hoogte van een oude perceelsgrens waardoor deze vermoedelijk gelijktijdig met deze percelering gedateerd kunnen worden (late middeleeuwen-nieuwe tijd). Tot slot komen er ook een enkele ongedateerde sporen voor waarvan de dubbele greppel S18 en S26 het opmerkelijkst is. Deze greppels worden oversneden door de recentere greppels S19 en S20. Een fragment van een Romeinse tegula uit S16 kan op basis van de sterke verwerking als intrusief gezien worden. Toch geeft deze een aanwijzing voor mogelijke Romeinse bewoning in de nabijheid van het projectgebied.

Figuur 2: Algemeen sporenplan van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek.

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Aangezien door de lage archeologische meerwaarde **geen vervolgonderzoek wordt geadviseerd**, dient er geen verder programma van maatregelen te worden uitgewerkt. Desondanks wordt er wel gewezen op de meldingsplicht die geldt bij de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.